Motion

1975/76:2288

av herr Carlström
med anledning av propositionen 1975/76:122 om omorganisation av förenade fabriksverken, m. m.

I propositionen 1975/76:122 föreslås vissa förändringar i förenade fabriksverkens verksamhet samt ny organisation för verket. Propositionen synes grunda sig i allt väsentligt på "Betänkande av 1972 års FFV-utredning" (SOU 1974:38).

Företagsform

Utredningens majoritet har funnit att den lämpligaste formen för den fortsatta verksamheten skulle vara aktiebolag. Mot detta har utredningens ledamöter Granath och Sandberg reserverat sig och anfört: "Erfarenheterna i samband med ombildningar till aktiebolag av statlig verksamhet som tidigare drivits i verksform är sådana, att personalorganisationerna kan konstatera att krav på försämringar av de anställdas trygghets- och övriga anställningsförmåner alltid har ställts." Regeringen har icke följt utredningens förslag i nämnt avseende utan föreslagit att verksformen bibehålles för FFV men att frågan bör omprövas om ca tre år, under vilken tid man bör uppnå en effektivisering av FFV:s verksamhet och att en säkrare bedömning av framtidsutsikterna då föreligger.

Konfektion

Vid centrala beklädnadsverkstaden i Karlskrona (CBV) sysselsätts ca 130 personer, mest kvinnlig arbetskraft. Ca 60 % av personalen är över 40 år. Tillverkningen sker f. n. i för verksamheten olämpliga lokaler. Sedan många år tillbaka har ovisshet om den framtida utvecklingen inom CBV gjort att maskinparken i viss mån är alltför gammal. Dessa samverkande orsaker har delvis varit orsaken till att man icke uppnått önskvärd lönsamhet. Man har också haft att konkurrera med andra företag av "modesäsongskaraktär", vilka under mellansäsongerna såsom utfyllnad tillverkat produkter av det slag som är CBV:s huvudproduktion. CBV har då måst tillämpa lägre priser med minskad lönsamhet som följd.

Utredningen bedömer utsikterna att varaktigt uppnå ett tillfredsställande ekonomiskt resultat för CBV som mycket små och anser att CBV bör läggas ned. Nedläggningen bör därvid ske i sådan takt och på sådant sätt att de anställdas intressen tillgodoses i olika avseenden. Hur detta skall kunna ske förbigår utredningen. Några möjligheter att åstadkomma likvärdigt ar-

bete åt de friställda har man i dagsläget svårt att upptäcka, i all synnerhet som ytterligare ett likartat företag med ett 60-tal anställda i Karlskrona också dras med svårigheter.

Utredningen noterar att det ekonomiska resultatet av den eftersträvade verksamheten vid CBV under 5-årsperioden 1972/73–1976/77 förutses bli en förlust på minst 3,5 miljoner kronor före ränta på statskapitalet. Det är troligt att beräkningarna är en realitet under förhandenvarande omständigheter, men man får inte bortse från de arbetsmarknadspolitiska och samhälleliga effekterna som en fortsatt verksamhet innebär i form av skatter till stat och kommun i stället för förmodade ersättningar till friställd arbetskraft. Den personliga tillfredsställelsen med en meningsfull sysselsättning i stället för att vara ett tärande objekt i samhället kan man heller inte bortse ifrån.

CBV kunde lämpligen överföras till och vara en gren av kommunikationsverken med tillverkning av uniformer för tele, posten och SJ samt för militären. Detta skulle medföra en tryggad sysselsättning för personal och eliminera den otrygghet de anställda under flera år fått vidkännas. Produktionsvolymen borde kunna ökas så att lönsamhet uppstår och företagsformen borde kunna bibehållas. Från beredskapssynpunkt finns skäl att konfektionsverksamheten finns kvar inom landet.

Tvätteriverksamheten

Tvätteriverksamheten vid FFV tillgodoser väsentliga behov av tvätt- och textilservice inom den offentliga sektorn. Utanför denna kan enligt gällande bestämmelser omfattande verksamhet icke få förekomma. Men redan den tvättkvantitet som förefinns inom försvaret och landstingen är av den storlek att den medför möjligheter till rationell drift och till lägsta möjliga kostnad. Statsrådet framhåller att han anser förhandlingar bör inledas med företrädare för landstingskommunerna i syfte att klarlägga villkoren för en förändring. Sådana förhandlingar bör kunna vara avslutade innevarande år. Det är dock angeläget att man bibehåller en sammanhållande organisation för att därigenom tillgodogöra verksamheten de samlade erfarenheterna och rationaliseringsmöjligheterna. Då landstingen är den dominerande kunden är det angeläget med ett fördjupat samarbete när det gäller tvätteriverksamheten. Detta bör också ge ökade möjligheter till forskningsinsatser såväl i fråga om den inre och den yttre miljön som i fråga om hygienen och de bakteriologiska förhållandena.

De aviserade förhandlingarna bör komma i gång snarast, då man annars riskerar viss personalavtappning, som kan vara skadlig för verksamheten i stort.

FFV har genom sin storlek inom tvättbranschen väsentligt bidragit till för branschen viktig forskning och utveckling. Vid en ev. förändrad företagsform är det väsentligt att dessa resurser tillvaratas inom den framtida

företagsformen. Härtill finns starka skäl att branschens industriförbund "Sveriges Tvätteriförbund" får en stärkt ställning.

Hemställan

Med stöd av vad i motionen anförts hemställs

1. att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Centrala beklädnadsverkstaden i Karlskrona (CBV) och dess framtida utveckling, ävensom vad som i motionen framhållits beträffande tvätteriverksamhetens fortsatta utveckling,
2. att riksdagen med avslag på propositionen i dessa delar beslutar att avvecklingen av CBV icke skall förverkligas.

Stockholm den 24 mars 1976

VALDO CARLSTRÖM (fp)